

Debrecen 1901
247 01

DEBRECZEN

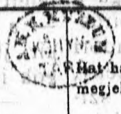
A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Előzetési árak:

Helyben:	Vidékre küldve:
Egy évre 10 kor. fill.	Egy évre 16 kor. fill.
Fél évre 5 kor. fill.	Fél évre 8 kor. fill.
Negyed évre 2 kor. fill.	Negyed évre 4 kor. fill.
Egy órára 1 fill.	Egy órára 1 fill.

Egyes szám ára 4 fillér.

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hasábasos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

Szaporodó kiadások.

Uj irányokat az az expoze, melyet Lukács László, ki Magyarországnak immár évek óta pénzügyminisztere, a képviselőházban elmondott, nem jellel a nemzeti fejlődésnek. A jövő évi költségvetés egészben véve a mult évek nyomában halad: emelkedő kiadások, ezekkel párhuzamosan emelkedő bevételek, kicsiny, mert csak 12.935 koronára rugó fölösleg, mely a folyó évre megállapítottnál 85.055 koronával nagyobb.

A miniszter védekezett az ellen a vád ellen, mintha a magyar államháztartás mostohán bannék azokkal a tárczákkal, amelyek vagyoni és értelmi emelésünk körül a legközvetlenebb szolgálatot vannak hivatva tenni. Az egész budget a jövő esztendőre kerek számban 992 millió rendes kiadással szemben 1035 millió kor. rendes bevétel áll, azaz a fölösleg 43 és fél-millió. Ezen összeget azonban a rendkívüli bevételekkel együtt elnyelik a beruházások és az átmeneti kiadások, úgy hogy a fölösleg alig valami.

Megvalljuk, azt reméltük, hogy a Széll kabinet szakítani fog végül a kiadások folytonos emelésével s a fölöslegként mutakozó milliókat az államadósságok kötvényeinek nagyobbmervű visszavásárlására fogja fordítani. Ez azonban nem történt, sőt itt-ott nagyon tetemes emelkedést látunk. 6.7 millió koronával emelkednek a közösügyi kiadások, 1 millióval többet kíván az államvasuti kölcsön folytán az államadóssági szolgálat, közel 1 millió koronával szaporodik a nyugdíjak összege, ami elég anyagot adhat a gondolkodásra. Nagyobb tétel, mert a fél-milliót meghaladja, a vármegyék ujabb segítésére szánt kiadás is, míg a közegészségi kiadások 178.000 koronával emelkednek. Az állami vasgyárak cziménél 2.8 millió koronánál van több előirányozva s a miniszter szerint főleg a szén és nyersvas árának emelkedése az, mi ezt szükségessé teszi. A keresk. tárcza utak építésére, illetőleg fentartására, az ipari és keresk. szakoktatás fejlesztésére, a pozsonyi új ipariskolára, a kisipar támogatására, főleg a posta és táviró valamint a vasutak kiadásaira kerek szám 6 millió koronával többet kíván. Nem egészen 1 millió koronára növekszik a földm.

miniszter budgetje, ennél körülbelül négyszerte többet kap Wlassics tárczája, míg a honv. miniszter megelégedett 1.200.000 kor. szaporitással. Különösen rá kell mutatnunk arra, hogy a tisztviselők fizetésének emelésére a miniszter már most 3 millió koronát irányoz elő.

Az emelkedő kiadásokat, az egyenes, valamint a közvetett adókból várható nagyobb eredménnyel, továbbá az állami üzletek szaporodó jövedelmével szándékozik fedezni, ami némileg aggodalomra adhat okot akkor, mikor mindnyájan tudjuk, mennyire reánk fektűt a gazdasági válság és mennyire nincs kilátás arra, hogy ez a jövő év folyamán jobbra forduljon.

Mindamellett egészben véve kevés kétség férhet ahoz, hogy a pénzügyminiszter prognózisa be fog válni s nekünk csak az fáj, hogy akadnak, a kik az állami kiadások folytonos emelkedését, föltéve, hogy ezzel szemben megfelelő fedezt áll, bajnak egyáltalán nem hajlandók tekinteni. Pedig az, jelle az állami mindenhatóság terjeszkedésének és annak, hogy az állam mind több funkciót ragad kezébe és von el a társadalomtól. Magyarországon a dolog ebbe a részébe csodálatos gyorsasággal szoknak bele az emberek s boldogok, ha azok közül a kötelességek közül, melyet hajdan a társadalom maga elvégzett, valamit belevarrhatnak az állam nyakába.

Az a kifogásunk tehát, hogy a költségvetés ezzel az irányzattal nem szakít, pedig a 30 éves munkásságnak, ha az okosan lett volna berendezve, legnagyobb eredménye t. i. a társadalomnak megerősödése, már nagyon is erősen kellene hogy mutatkozzék. Ennek azonban az ellenkezője áll. A magyar állam az ő 2 milliárdot meghaladó költségvetésével s e költségvetés keretén belül kifejlődő munkásságával, gyöngé, sőt gyöngülő társadalomra támaszkodik. Ennek a helyzetnek veszedelmeit tagadni őszinte szívvvel lehetetlen.

Az országos ügyvéd gyűlés.

Az 1901. évi országos ügyvédgyűtés ma hétfőn délelőtt kezdődött a budapesti ügyvédek kamara dísztermében. A gyűlést november 25-ikán fogják berekeszteni. Az orszá-

gos ügyvéd gyűlés a következő tárgyakkal foglalkozik: I. állásfoglalás a polg. perrendtartási tervezetnek az ügyvédi képviselőlet érintő intézkedései tekintetében, II. Mily módon és mily eszközökkel tehető az igazság szolgáltatás a szegényebb sorsu nép részére hozzáférhetőbbé és olcsóbbá? III. Aliásfoglalás az ügyvédi nyugdíjintézet tárgyában. IV. a.) az ügyvédség jelentési szervezete meghagyandó vagy uj alapra fektetendő-e? b. Mikép mérséklendő az ifjuságnak a tulsufolt ügyvédi pályára tódulása? V. Megengedhető-e hogy közigazgatási hatóságok szabdságvesztés büntetések szabjanak ki?

Ez az ötödik pont felette fontos, mert a közigazgatási basákat és beglerbégek fektelen erőszakoskodásait szorítaná meg és reánk debreczeniekre azért érdekes, mert véleményezésre éppen az ügyvédi kamara tagjai közül kértettek fel és pedig: Márk Endre a debreczeni ügyvédi kamara elnöke, Dr. Kelemen Samu szatmári, Dr. Kardos Samu debreczeni ügyvédek. Kelemen és Kardos ügyvédek, mint az alább közölt véleményükből olvashatják az olvasók, a megérdemelt bírálatot gyakorolják a közigazgatás elvevényedett és fektelen begerbégei, basái fölött Érdekes felemlíteni, hogy Dr. Márk Endre nem küdött véleményt, talán csak nem a főispáni udvarral való benső viszony feszélyezte az érdemes elnök urat ezen az udvartartásra és különféle basáira, beglerbégeire csiklandós vélemény nyilvánítás miatt? . . . No de inkább lássuk, amit láthatunk, a két beadott véleményt.

Dr. Kelemen Samu

szatmári ügyvéd által adott jogi vélemény az országos ügyvédi congresszus állandó véleménye által feltett kérdésre.

„Megengedhető-e, hogy közigazgatási hatóságok szabjanak ki?” így hangzik:

Nem engedhető meg, hogy a közigazgatósági hatóságok szabdságvesztés-büntetések szabjanak ki. A jogállamnak első feladata, hogy megvédje az egyének legsarkalatosabb jogát: a jogot a szabadsághoz. Szabadság nélkül nincs jog, mert hisz a szabadságnak elvonása a jogok gyakorlásának legfőbb akadálya. Minden jogunk azzal kezdődik, hogy jogunk van az élethez és ekként azokhoz az előfeltételekhez, melyek az ember boldogulásának lehetőségét és ezzel az emberi életnek becsét adják meg. Ezek között legfőbb: a szabadság. A szabadság tehát nyomban az élet után következő legfőbb javunk, a mely fokozott emberi oltalmat és i y a jogvédelem szervezésében fokozott biztosítékot igényel. Alapdogma: hogy senkit szabadságától jogtalanul megfosztani nem lehet.

A kérdés most már az, hogy a fokozott jogi garantiákat megtaláljuk-e a közigazgatási hatóságokban vagy nem? A válasz általában is csak tagadó lehet, de különösen az, a mi viszonyaink nézőpontjáról,

Általában úgy is áll a tétel, hogy a közigazgatás feladata az állami (közhatósági

akarat érvényesítése lévén, a közigazgatásnak egész apparátusa nem a szerint van berendezve, hogy az egyesnek nyújtó védelmet szemben a közhatalommal, hanem hogy az állami (közhatósági) akaratnak biztosítson érvényesülést szemben az egyessel. Egyéni szabadság és közhatalom épséggel nem parallel haladó fogalmak, sőt a hatalom a szabadságnak gyakran ellensége. Bortorság tehát, ha bíról az egyéni szabadság felett a közhatalmat tesszük meg. Maga a gyakorlati élet is azt mutatja, hogy a bírásoknak legszomorubb fajtája a rendőri (közigazgatási) bírások. Tapasztalati tény, hogy sehol a büntetéseknek igaztalan szigorja nem oly nagy, mint a rendőri bírásoknál, a melyhez pedig csak a legcsekélyebb súlyú esetek vannak utalva. A közigazgatási rendés-et, lényege és rendeltetése szerint praeventiv léven, ez a jellege úgy szólván vérebe megy át; és így a büntetésnek kiszabásában is nem a cselekmény sulya irányítja, hanem a törekvés, hogy a büntetés szigorával elejét vegye a hasonló cselekmények elkövetésének. — A tetteket tehát mások miatt és másokra való tekintettel bünteti, nem pedig a cselekmény individualis sulya szerint. Ez önmagában is hiba. De enél lényegesebb baj az, mely a közigazgatási hatóságok büntetésének záék jellegében és nem egyszer zaklató célzatában van. Közelfekvő a veszedelem, hogy a közigazgatás, mely végső céljaiban az állam szolgálatában áll, az államot képviselő kormányhatalomnak szolgájává is lesz.

A tény, hogy egész életünk keresztül és kasul van hálózza rendeletek és szabályrendeletekkel és ezek ismét saturalva a legkülönbözőbb kihágásokkal: a kihágási bíráskodást a politikai üldözésnek egy fölötté hathatós eszközévé teheti. Legalább egyet, a legfőbbet ki kell tehát vonnunk a karhözatos befolyás alól: az egyéni szabadságot. Mert szabadságunk olyan, hogy a ki belőle egy darabkát tép le, egész becsületünket leszaggathatja vele. Két dolog van, a mit el nem engedhetünk annál, a kinek kezébe az egyéni szabadság fölött való bíráskodásnak nagy jogát tesszük le.

Az első: a bírónak teljes függetlensége.

Ez a közigazgatási hatóságnak működésében merőben hiányzik. A közigazgatásnak közegei nemesak hogy nem függetlenek, de teljesíteni tartoznak a végrehajtó hatalomnak parancsát. A közigazgatás szervezetének alapföndolata: a függés a többségtől. A bírói szervezetnek legsarkalatosabb elve: a lehető legteljesebb függetlenség. Egyik sem teljesítheti tehát jól a másiknak feladatát.

A szabadság felet csak olyan ember illetkezhetik, a ki működésében maga is szabad.

A másik követelmény: finomult jogérzék, a mely elég érzékeny ahhoz, hogy a legérzékenyebb jognak, a szabadságnak, becsét kellően mérlegelje. A jognak e tisztelete azonban csak jogászileg fegyelmezett elmétől várható.

A közigazgatási hatóságok részére megállapított házagos jogi kvalifikáció mellett ebben az irányban sem lehetünk megnyugvással.

Csak egyetlen hatóság bíráskodhatik tehát az egyéni szabadság fölött: a jogtudós és független bíróság.

Dr. Kardos Samu

debreczeni ügyvéd által adott és kivonatolt jogi véleménye — így hangzik:

„Az országos ügyvédi kongresszus állandó eleménye által feltett ama kérdésre: „Megengedhető-e, hogy közigazgatási hatóságok szabadságvesztés büntetéseket szabjanak ki!”

Közismeretü tény képez, hogy mielőtt rendi alkotmányunk a népképviselőt rendszerére lett átalakítva, vagyis az 1848-ik évet megelőző időkben egy Magyarországon, mint a szorosán vett Erdélyben a közbüntettek, vétségek és kihágások felett az ítélkezést — a vármegyék és vármegyékhez hasonló jog és hatáskörrel felruházott kesületek és szab. kir. városok teljesítették: 1872. január elseje óta azonban a büntettek és vétségek felett kizárólag a kir. tszékek és jbiróságok — a kihágások felett azonban vegyesen a kir. jbiróságok — és közigazgatási hatóságok ítélkeznek.

Olyan világos, oly egyszerű az a kérdés, melyet az országos ügyvédgyűlés vita, illetve megoldás tárgyává kitűzött, hogy szinte kínálva kínálkozik a könnyű felelet, I g e n v a g y n e m.

Csak hogy mégsem olyan egyszerű és könnyű a felelet, mint a hogy első tekintetre gondoljuk. Mert ha igen n e l felelünk, ny kiszolgáltatjuk az állampolgárok összeségét, tehát jómagunkat is annak, hogy a közigazgatási hatóságok és illetve azok tagjai, egyéni szabadságunk és azzal együtt becsületünk felett szabadon rendelkezzenek. Ha pedig n e m m e l felelünk, úgy a közrendet igen könnyen nagy veszedelemnek tesszük ki. Mert a tömegnek csak az a hatóság imponálhat kellőképpen, mely büntető hatalommal is rendelkezik s mely a büntető hatalmat úgy gyakorolhatja, hogy a törvény ellen való vétőt szabadságvesztésre is ítélheti.

Elismerem, hogy ez utóbbi szempont nagyon fontos, mint a régi Rómában a „Salvus republicae” elve volt, mert a polgárok becsülete és szabadságának a megvédése még ennél az elvnel is magasabb és fontosabb előttem.

Kijelentem tehát, hogy nézetem szerint a közigazgatási hatóságoknak m o s t a n i s z e r v e z e t ü k m e l l e t t s e m m i k ö r ü l m é n y e k k ö z ö t t n e m v o l n a m e g e n g e d h e t ő, h o g y k i h á g á s o k e s e t e i b e n s z a b a d s á g v e s z t é s b ü n t e t é s e k e t s z a b h a s s a n a k k i. A mi közigazgatási szervezetük az 1886. évi XXI. XXII. és illetve XXIII. t. c.-ben és az 1872. XXXVI. t. c.-ben van lefektetve; Ugyanis az első a törvényhatóságokról, a második a községekről intézkedik, a harmadik a közigazgatási feyelmi eljárást foglalja magában. Ezekhez lehet még számítani a Budapest főváros rendezéséről szóló 1872. évi XXXVI. t. c.-t. Egész más az ítélkező hatóság Budapestben, más a vármegyékben, más a törvényhatósági joggal felruházott városokban és a rendezett tanácsos bíró városokban. Ugyanis Budapestben a kihágások felett I-ső fokban a kerületi kapitány vármegyékben az I-ső fokban, a járási főszolgabíró, törvényhatósági városokban és a rendezett tanácsos városokban a rendőrfőkapitány vagy helyettese; II-od fokban Bpestben a főkapitány, vármegyékben az alispán, városokban pedig a tanács ítélkezik III fokban pedig rendszerint abelügyminiszter, esetleg az illetékes szakminiszter, de kivételesen maga a kir. Curia is ítélkezik közigazgatási kihágási ügyekben. Közvetlenségről, nyilvánosságról, szóbeliségről és szabad védelemről a közigazgatási hatóságok mostani szervezete és a mostani eljárási rendszere mellett komolyan még szólni sem lehet. A gyanúsított, terhelt, vagy vádlott, szóvala polgár, a mint egyszer a közigazgatási hatóság kezébe került, tökéletesen ki van szolgáltatva az illető hatóság, vagy hatósági közeg kénye és kedvének, jó vagy rossz indulatának. A gyanúsított, terhelt vagy vádlott törvényes jogaira nem leszen figyelmeztetve, legkevésbé arra,

hogy joga van védőt is választani. És ha egyszer elítéltetik, még felebbezési jogára sem igen lesz kitanítva. Már csak azért sem, nehogy az autokrata hajlamu szolgabíró, vagy rendőrkapitány, vagy tekintélye a bejelentett és esetleg megindokolt felebbezés folytán valamiképpen csorbát szenvedjen. A felebbezéssel és illetve annak indokolásával a vádlott úgy sem megyen sokra. Mert hiszen kit a járási szolgabíró a jó vidéken elítél, míg az bejön a legközelebbi városkába ügyvédet keresni, míg az ügyvéd elkészíti és elküldheti a jó ormán csak a vádlott szóbeli bemondása után ismert ítélet ellen a felebbezést, addig rég lejárt az a rövid 3 napi határidő, mit a bejelentett felebbezés indokolására a szerencsétlen eljárási szabályzat megenged. Városokban, igaz ugyan, hogy könnyebben jut ügyvédhez a vádlott, de azért a felebbezésnek rendszerint itt sincs meg a kívánt sikere. Nincs pedig meg azért, mert a II-ik fokban, úgy a vár megyékben, mint a városokban a legrosszabb irásbeliség uralkodik, és mert a II. foku hatóságok, esakhogy az I-ső foku hatóságok tekintélyét megőrizték, rendszerint helyben hagyják, sőt nem ritkán még a felebbező terhére sulyosbítták ez I-ső foku hatóság ítéletét, a mi egyenesen büntetőjogi képtelenség. Mert a helyes büntetőjogi elvek mellett az ilyen ítéletet a vádlott terhére megváltoztatni nem lehet.

Fennmaradna tehát a szegény vádlott számára még a III-ad foku felebbezés joga. De ezzel a jogával is vajmi ritkán ér el sikert. Nem ér el pedig azért, mert két egybehangozó ítélet után kevés kilátása és reménye van az ítélet megváltoztatásához. Tudvalevőleg a minisztereknek sok dolguk van és egyáltalában nem érnek arra, hogy a hozzájuk felterjesztett kihágások miatt ők magok ítélkezzenek. Ezekben a kihágási ügyekben nem a miniszter és nem az államtitkár, nem is a miniszteri vagy osztálytanácsosok egyike vagy másika, hanem azok nevében valamelyik címzetes titkár, legtöbb esetben azonban egy váloságos vagy tiszteletbeli fogalmazó ítélkezik. Már pedig — tisztelet a kivételnek — ezen urak ismerete, tapasztalata és judiciuma egyrészt az életkor, másrészt a működés egyoldalúságánál fogva nem lehet olyan erős és határozott, hogy reájuk teljes megnyugvással lehetne bízni a polgárok becsülete és szabadsága feletti ítélkezést a legfelső fokban. Nem különösen a jelen viszonyok között, midőn törvényeink és miniszteri rendeleteink, vármegyei és városi szabályrendeleteink oly pazar kézzel szórják illetve állapítják meg az egyes kihágásokat és arra vonatkozó szigorú büntetéseket, hogy azok nevét és számát is alig tudjuk. Hiszen alkotmányunk visszaállítására óta a törvényhozás egyetlenegy terén sincs oly nagy haladás, oly bő arstás, mint ezen a téren. Nem is szólok az 1879 ik évi XL. t. czről, mely 10 önálló fejezetben gyűjtötte össze: 1. az állam; 2. a hatóságok és közcsend; 3. a vallás és annak szabad gyakorlata; 4. a pénz és értékpapírok hamisítása; 5. a családi állás; 6. a közbiztonság; 7. a közrend és közszemérem; 8. a szerencsejáték által elkövetett; 9. a közegészség és testi épség és 10. a tulajdon elleni kihágásokat.

Hiszen ezek csak egy csekély részét képezik ama szerencsétlen intézkedéseknek, melyekkel a mi törvényhozóink a jó magyar népet boldogítani akarják. Sokkal több és nagyobb azon kihágások száma, melyet egyes külön törvények állapítottak meg s melyek legnagyobb része éppen a közigazgatási hatóságok hatáskörébe van utalva s melyek mindenikére s z a b a d s á g v e s z t é s, vagy szabadságvesztésre átváltoztatható sulyos pénzbüntetés van kiszabva.

Debrecen 1901
247 01

A külön törvényekben megállapított s legio számba menő kihágásokon kívül az 1897. évi XXXIV-ik t. cz., vagyis a bünyvadi perrendtartás életbe léptetéséről szóló törvény 19-ik, §-ának I-ső pontja értelmében a közigazgatási hatóságokhoz tartoznak még az 1879. évi XL-ik t. cz. 43, 44, 45, 47, 49, 50, 61, 62, 63, 64, 66, 67, 68, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 99, 100, 101, 103, 104, 105, 106, 107, 109, 110, 112, 113, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 136, 137, 138. 141 és 142. §-okba ütköző kihágások.

A hivatkozott szakasz V-ik pontja szerint valamennyi törvényhatósági, vagy városi szabályrendeletben megállapított kihágások felett a közigazgatási hatóságok ítélkeznek. Van pedig Magyarországnak, Erdélyt is beleszámítva 63 vármegyéje, 24 törvényhatósági joggal felruházott és 118 rendezett tanácsfalusi bírósága. A rendezett tanácsfalusi városok között van több olyan a melynek népessége 2—3000 lélek között váltakozik, ilyen pl. Csikszentimre 1869, Hátszeg 2435, Jolsva 1733, Kismarton 3037, Poprád 225, Ruszt 1706, Somorja 2800 és Szepes-Olaszi 2743 lakossal. És ezeknek a kis vidéki városoknak, melyek alig tudják a maguk házi teendőiket ellátni, a törvény valóságos törvényhozói hatalmat adott akkor, midőn az 1879-ik évi XL-ik t. cz. I-ső §-ának 4-ik pontjában és illetve a törvény 16-ik §-ában kimondotta, hogy ezek a vidéki fészek kis jogositva vannak bármely cselekményt kihágásnak minősíti és azt 3 napi elzárással és 40 k. pénzbüntetéssel sújtani. Ninesen Magyarországnak olyan jogtudósa, vagy kodifikátora, a ki pontosan megtudná határozni hogy mennyire rugtehat, nem is a törvény vagy ministeri rendeletek, hanem csak a vármegyék, továbbá törvényhatósági joggal felruházott és rendezett tanácsfalusi bíróságek által alkotott szabályrendeletekben foglalt kihágások száma. Maga Edvi Illés Károly dr., a magyar büntetőjog legszorgalmasabb munkása és a magyar B. T. K. egyik legalaposabb ismerője is azt állítja az 1892-ik évben a kihágásokról szóló magyar büntetőtörvénykönyv magyarázata című munkájában, hogy a különféle kihágások száma 7—800 között változik, de én szerintem most már 1000-nél is többre rug a kihágások száma. Igazán horribilis. És ezek után nem habozom kijelenteni, hogy a közigazgatási hatóságok mai szervezeten szervezettük és a mostani eljárási szabályok mellett, nem ruháznám fel a polgárok legdrágább és legfelfeltettebb kincsét érintő ezen jogkörrel, hogy szabadságvesztés büntetést is szabhassanak ki. És miután ilyen jog- és hatáskörrel a közigazgatási hatóságok tényleg ez idő szerint fel vannak ruházva, én eme jogoktól, addig is, míg a közigazgatás küszöbén lévő ujjászervezés meg nem történik, őket ettől a hatáskörtől a törvényhozás által novelláris uton megfosztani veleményezem. És míg a különigazgatási bíróságok felállíthatók lesznek, addig minden rendű és rangú, tehát akár törvényen alakuló, akár miniszteri, akár vármegyeyi, akár városi szabályrendelettel megállapított kihágások felett a bírósági jogot egyenesen a kir. járásbíró ságo k r a ruháznám.

Tenném ezt nem csak azért, mert az anyagi törvényekben foglalt kihágások egy része felett különben is a kir. járásbíró ságo k r a ítéleznek, — de főképen azért, mert a kir. járásbíró ságo k r a eljárás 1900. évi

január 1-től rendszeres törvény által van szabályozva s mert a királyi járásbíró ságo k r a és azok tagjai a törvényismeret, a szabad ítéletkezés és a bírói függetlenség garanciájával el vannak látva, míg ezek a garanciák a közigazgatás alsóbb szervezeténél teljesen hiányzanak. De különben is egész légiója, egész sorozata van a kihágásoknak, melyek törvény és miniszteri rendelet által a járásbíró ságo k r a hatáskörébe vannak utalva, miért ne lehetne a többieket is ideutalni.

Ilyenek:

- a) Az 1874: XXXIII. t. cz.-ben foglalt választási kihágások.
- b) Az 1874-ik évi XXXIV. t. cz.-ben megállapított zugirászi kihágások.
- c) Az 1881. évi XIV. t. cz.-ben foglalt, vagyis a zálogüzletekre vonatkozó szabályok megsértése által elkövetett kihágások.
- d) Az 1883. évi XXV-ik t. cz.-ben megállapított, vagyis káros hitelügyletek tiltott kötése által elkövetett kihágások.
- e) Az 1883. évi XXXI-ik t. cz.-ben megállapított, vagyis a részletügyletekre vonatkozó szabályok megszegése által elkövetett kihágások.
- f) Az 1888. évi XXXI-ik t. cz.-ben foglalt telegráf- és telefon kihágások.
- g) Az 1888. évi XII. t. cz.-ben foglalt kábel-kihágások.
- h) Az 1889. évi VI-ik t. cz.-ben foglalt katonai kihágások.
- i) Az 1894. évi XXXIII. t. cz.-ben foglalt anyakönyvi kihágások.
- j) Az 1895. évi XLI-ik t. cz.-ben foglalt árúvédjegy bitorlása által elkövetett kihágások.
- k) Az 1897. évi XXXV. t. cz.-ben foglalt, hamis statisztikai adatok bevallása és gyűjtése által elkövetett kihágások.
- l) Az 1897. évi XLI-ik t. cz.-ben foglalt a nyomdatermek köteles példányaink be nem szolgáltatása által elkövetett kihágások.
- m) Az 1899. é. XXXVI. t. cz.-ben foglalt, a külföldi áruk behozatala által elkövetett kihágások.

A mi egész jog és igazságszolgáltatási rendszerünkre igazán sötét árnyékot vet az a minden vezérelv és rendszer nélküli eljárás, mely a kihágások felett büntető eljárásokban megnyilatkozik. De hogy a jogi fogalmak és egyes hatóságok bírósági hatáskörének összezavarása milyen rettenetes mi nálunk, legfényesebb példája annak az, hogy vannak kihágások, melyek felett I. és II-od fokban a közig. hatóságok, de 3-ad fokban maga fóm. kir. Curia ítélezik. Ilyenek pl. az 1879. é. XXXI. t. cz.-ben foglalt, vagyis az erdőtörvény 90—114. §-okban meghatározott erdei kihágások. És ezt az igazán feje tetejére állított rendszert megkoronázza a jövedéki kihágások feletti eljárás.

Mert a jövedéki kihágások felett I-ső fokban az erre delegált kir. törvényszékek II-od és utolsó fokban pedig a kir. táblák ítéleznek. Ítéleznek és pedig az 1788-ik évi általános harminczadi rendszabályok és az ezeket és 1842-ben megjelent harminczadi hivatali utasítás szabályai szerint. Ítéleznek pedig ezek a modern alapon szervezett kir. törvényszékek és kir. táblák a vádlott cselekménye felett, egy az érdekelteknél pénzügyi hatósági közegek, vagyis közönséges pénzügyi hatóságok által felvett tényleírás alapján, a nélkül, hogy a vádlottat a bíróságnak látna, vagy kihallgatta volna, tehát a szóbeliség és a nyilvánosság teljes kizárásával. Ennél az eljárásnál sötétebb és megszegyenítőbb foltja a magyar jog- és igazságszolgáltatásnak nem volt sohasem.

És én e helyütt és ez alkalommal ezt a kérdést csak azért szellőztettem, hogy

ebből a gyülekezetből igénytelen szavamat felémelve, az illetékes köröket erre a gyászos, erre a megszegyenítő állapotra felhívjam. Föl akarom hívni az illetékes körök figyelmét azért, mert a közigazgatás ujjászervezése a mint azt az országgyűlés f. évi okt. hó 28-án történt megayítása alkalmával maga a legmagassabb királyi trónbeszéd is jelezte — küszöbön van.

Mikéntszervezetessékujonnan a közigazgatásállami avagy önkormányzati alapon ez a politika kérdése. — Ehhez nekünk itt és most szavunk nem lehet. De ahhoz igenis van szavunk, hogy bármely alapon is szerveztessék a közigazgatás, ha annak hatóságait és közegeit a kihágások felett ítéletkezési joggal felruházni akarjuk, ugye ezeket a hatóságokat akként kell szerveznünk, hogy azok a bírói tudás, bírói objectivitás, bírói pontosság, bírói becsületesség, bírói megbízhatóság, bírói lelki ismeretesség, és bírói függetlenség kellékeivel és garanciáival ellátva legyenek ha csak az állampolgárok becsületét, függetlenségét és szabadságát, a fölfelé szolgalalkü, — lefelé zsarnokhajlamuk is és nagy basáknak — kiszolgáltattani nem akarjuk.

NAPI HIREK.

A vadasdi székeleyek temploma.

Máthé András és Kádár József székeleyföldi, vadasdi református presbiterok befejezték Debreczenben segélygyűjtésüket — templomuk építéséhez. Mi a magunk részéről tudatjuk olvasóinkkal (és kérjük is olvasóinkat), hogy a vadasdi református templomra segélyadományokat lapunk is elfogad, nyugtáz és továbbit. Vadasd, ez a néhány száz főnyi lakosú tiszta székeley község saját erejéből nem képes már a régi századoktól megrongált templomát a pusztulástól megmenteni és felépíteni, így a magyar testvérekhez fordulnak a küzdve küzdő székeleyek, a kik papot, iskolamestert, az egyház minden rendű szükségzeit is az állam, a vármegye, a község, a család által sok oldalról igénybe vett keresetükből, jövedelmükből fedezik és roskadoznak terheik alatt. Becsületbeli, honfiui, erkölcsi kötelessége tehát az alföldi magyarságnak segíteni a magyar nemzet ezen kemény, megbízható, tántoríthatatlan előőrseit, melyek a mi nemzetünknek a legszélső, leginkább fenyegetett védvonalai, bástyakatonái. Azért tehát e roskadozó testvéreinket megmenteni, gyámolítani legszebb kötelességünk és mi ismételtül hívjuk fel a polgártársakat, az önértetes magyarságot a segélynyújtásra, melyet is lapunkban nyugtatunk. Egyidejűleg a hajdusági törzsökös magyarsághoz is

őszinte kérést intézünk, hogy Máthé András és Kádár József református székely presbytereket, két harsogó derék székely atyánkfíát fogadják mindenhol, a merre csak megfordulnak, testvéri szeretettel és barátsággal és szent ügyöket pedig segítsék elő adományaikkal. Máthé András és Kádár József vadasdi székely első állomása Bőszörmény lett, onnét tovább mennek Nánás, majd Szent-Mihály felé. Hisszük, hogy ezen erős magyar vidékünkön a székelyek nem fognak bizodalomban csalatkozni; mert a hajdusági testvéri szeretet tárt karokkal fogadja őket és az erőhöz képest szívesen segíti elő céljukat, a bércek közötti református templom felépítését.

Tisztujtás Hajdumegyében.

A nagytakarítás, a tisztujtás napja közeledik a vármegye sárga házában. Vajon elég önálló, elég erős lesz-e a megye bizottsága, hogy az udvartartás rendszerétől szabadítsa magát? Pedig hisz a rendszerbe már belecsömörlött minden jobb érzésű vármegyei ember. Értesülésünk szerint a vármegyei tisztujtást december hónap végén adják meg; de már megkezdődött a kilincselés.

Levél H.-Bőszörményből.

Hajdu-Bőszörményből vettük ezen levelet.

Hajdu-Bőszörményben f. hó 21-én tartott városi közgyűlésen, a fogyasztási adó kivételének kérdésénél, mint hallom, úgy tüntettek fel némelyek dr. Benedek János országgyűlési képviselő urat, mint a ki az adó nem leszállítása iránt működött küldöttség vezetésére két ízben is felkérte, a kérelmet nem teljesítette. Sajnos, hogy a dolgokat ismerők a közgyűlésben a felvilágosítást meg nem adták és engedték, hogy a pellengézés jobb tudomások ellenére megtörténjék. A dolog így áll. Október 5-én szombaton d. e. 12 órakor ifj. Sóvágó Gábor ur azt kérdezte tőlem: „Nem tudja-e hol van Benedek, mert sürgönyöztem neki Debreczenbe, hogy (másnapra, tehát) vasárnapra jöjjön ki s a fogyasztási adó leszállítása tárgyában tartandó értekezletre vegyen részt?” Rögtön válaszoltam, hogy: „Nincs Debreczenben, hanem Gyulán.” Kértére a fel 3 óras vonattal be is mentem, s dr. Benedek ur irodájában kaptam azon értesítést, hogy csakugyan Gyulára ment, de hogy onnan nem ment-e Szentésre, nem tudják, csak azt, hogy 6-án, vasárnap este jön haza. Ezt ifj. Sóvágó Gábor urak szóval elmondtam s ő expressz táviratot küldött Benedeknek Gyulára és Szentésre. Dr. Benedek e táviratot P.-Ladányban kapta oly időben, hogy az értekezletre már nem jöhetett.

Az értekezlet tartása utáni hétfőn Debreczenbe mentem Telegdi K. Lajos utó dához s a vonaton véletlenül találkoztam Somossy Béla polgármester urral, a ki megkért, hogy mennek el Dr. Benedekhez és kérjem meg menjen utánuk a pénzügyigazgatóhoz. Dr. Benedek a kir. táblánál volt felelősségi tárgyaláson mint kirendelt közeledő s midőn másodsor visszamentem, elmondtam neki a dolgot, a mi felett sajnálkozását fejezte ki, hogy nem mehetett — belépett Dr. Magi Kálmán főjegyző és kérte, hogy: „Pajtás! jöjj velünk szerdán

Bpestre a miniszterhez!” Dr. Benedek rögtön ezt mondta: „halasztatok el Péntekre, mert úgy kedden mint szerdán leszek és azt segédemre se más ügyvédre, te mint fiskális tudod rá nem bízhatom, ott se hagyhatom, mert fegyelmi vétséget követnék el, ha pedig nem halaszthatnátok, reggel sürgönyözsetek, mert délben megyek a Bodára!” Dr. Magi átvévén e kijelentést azt mondta: „ha csak lehet megteszük.” Midőn az ügyvédek közlök. Kedden okt. 8-án 1 órakor már a Bodán vette Dr. Benedek ifj. Sóvágó Gábor levelét, tehát nem sürgönyöztek, melybe Somossy polgármester ur is írott, hogy indul a küldöttség és menjen. E levelet lovaskézbesítő hozta. Dr. Benedeknek d. u. szabadideje lévén kint lehetett a Bodán, de semmi szín alatt helyettesítéséről nem intézkedhetvén, de meg a kért halasztást a küldöttség nem teljesítette, lehetetlen volt mennie Szerdán. A megállapított idő, miről szóltak Csütörtökre szólott!

Az igazságot kereső és szerető emberek itéletére bízom, hogy lehet-e ebből a képviselő ellen legkisebb vádat is követelni, midőn nem veszik figyelembe az ő idejét, az ő kérelmét, sőt annak ellenére történik intézkedés. Arról nem is szölok, hogy az ügyről csak izengetésekből, s táviratból s egy kurtá levélből nyer értesülést s vele szemben a köteles információt is elmulasztották.

Miért? Talán azért, hogy lehessen derűtlenséget kelteni s reputációját megérinteni.

Dobó Sándor.

Dobó Sándor barátom fenti nyilatkozatának minden szava szinigazság éven, midőn azt a magam részéről is mindenben megerősítem, még csak a következőket vagyok bátor megjegyezni:

Mint közvédő, a debreczeni kir. ítélő táblánál fungáltam f. évi október 8. 9. 10. napjain a következő bűnyügekben:

Okt. 8-án kedden d. e. H. Ferenczy István lopás büntette. Csorvási László és Nagy Gábor orgazdaság büntette. Bódi András, Kovács Virág Julianna, és Fekete Péter orgazd. büntette.

Okt. 9-én szerdán d. e. Dunka György Andrika Mihály és Rusz (Kosztantye) Nucz lopás és orgazdaság büntette. Mármaros Ábrahám sulyos testi sértés büntette, Szathmári Lukács sulyos testi sértés büntette.

Okt. 10-én csütörtökön d. e. Moravszki János sulyos testi sértés büntette. Vankai Károly lopás büntette, Grünfeld Áron hatóság elleni erőszak és Farkas Sára két rendbeli lopás büntette.

A hátam mögött ellenem intézett támadásra nincs egyéb válaszom; és pedig annál kevésbé, mert azokat a támadásokat legadázabb politikai ellenfeleink intézték és pedig épen Paksy Károly és Lada János urak: a két egymáshoz illő jó barát.

Nem is nekik válaszolok; de H. Bőszörmény városi közönsége s igen tisztelt városi képviselői iránti nagyrabecsülésből s a tiszta igazság érdekében láttam szükségesnek visszhangot adni magam részéről is a városi közgyűlésen ellenem felhozott vádra; beigazolvva, miért nem lehetett részem abban a dicsőségben, hogy a Paksy Károly urék által annyira támogatott kormány H.-Bőszörmény fogyasztási adó megváltási összegét egyelőre csak csekély 5000 koronáskával emelte.

Benedek János.

Kepes Géza temetése.

Az oly sokat szenvedett, mindenki által szeretett, tisztelt Kepes Gézát tegnap, vasárnap délelőtt temették el Arany János

utcai 10 számú lakásáról. Az igazi, mely részvét nyilatkozott meg az elhunyt végtisztességtételén. Az ösmerősök, jóbarátok nagy tömegben jelentek meg, hogy elkísérjék a „jó fiút” utolsó útjára. A ravatalt az udvaron állították fel, hol előbb az egyházi énekhar énekelt gyászdalokat; majd Krausz Vilmos főrabbi megható szavakkal búcsuztatta el az elhunytat. Majd ismét az énekhar énekelt és feltették az egyszerű fekete koporsót a gyászkoosira s a jóbarátok, ösmerősök beláthatatlan tömegétől kísérvé az izz. temetőben örök nyugalomra helyezték. Az elhunyt koporsóját számos koszoru börtotta. Koszorukat küldtek: —

Kola János — hűséges ragaszkodásának emlékére; A debreczeni ügyvédjelöltek — Szeretett Kartársuknak; Berger család — Géza barátjuknak; Békés Lajos és neje — Gézának szeretőiük jelölül; Orbán Lajos — Isten veled jó barát.

Az elhunyt családjától ezen köszönetnyilvánító sorokat vettük: Fiam, Kepes Géza elhunytá alkalmából úgy az egész város közönsége, mint barátai és ösmerősei, kik részvételükkel és az elhunyt végtisztességén való jelenlétükkel mély fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, fogadják ezuton őszinte és hálás köszönetünket. Debreczen, 1901. november 25. Kepes Sámuel és családja.

Rövid krónikák a XX-dik századból.

A kozmopolita sajtó herce-hurczálja az egyetemi ifjakat. Miért? Mert azok bátorokdtak a magyar tárgy, magyar lelkü festményeket — a műcsarnok kiállításán — megkoszoruzni.

Hova sülyedtünk?

A budapesti egyetemi ifjak közül került egy gazember, a ki „jobb házába” szökött a kölcsönös Budapest százezzeivel. A budapesti sajtó egyrésze ezen ember gázsága miatt is az ifjuságot feketíti. Vajon mit szólna a mélyen tisztelt sajtó ahhoz, ha az ő számlálhatatlan gázficzkói, parazitái, szipolyai, fenéi miatt az egész magyar sajtó erkölceit hasonlólág itélné-e meg?

Köpösdý nevezetü diákok különösen meg herce-hurczált egyik budapesti ujság, noha valótlanak bizonyult, mégis őt a sikkasztó Kecskeméthy czinkostársának akarta befeketíteni és így lehetlenné tenni. Azonban Köpösdý nem hagyta magát és most a párbajgolyótól keresztül löve fekszik a gyanúsító lap szerkesztője; a kit a mélyen tisztelt sajtó, mint „martirt” sirat. Pedig hát Köpösdý előbb volt martír, a meghurczolt becsület martirja.

Hattyutollal, vastollal irtak — ez előtt — az írók, ma szarka szárnyából a bűdös bankafarkából tépegetik az úgynevezett író tollakat. Rothad valami Dániában. De szerencsére nem finnyások a mai magyarok. Határozottan náthás korszakot élünk.

Az ujságírók ma valóságos erény

üznek a hiszékeny közönség szemérmellen megtevesztéséből. Nyíltan és arczatlanul hazudoznak. Utóbb például tudatosan azt fogták rá egy magyar asztaltársaság újjaira, hogy a babérágak szalagja, melylyel a művész kiállítás nemzeti tárgyú és lelki műveit koszorúzták, a római pápa színe. Később ugyan kiderült, hogy a Szemere asztaltársaság tagjai vegyesen kálvinista fiúk is és a pápai színnek minősített szalag pedig a legrégebb magyar nemesi családnak, az ősi református Szemere család egyik tagjának, Szemere Miklósnak a családi színe.

Tudták ezt a rágalmazó újságok is, de hát hogy ne vetemednének a legarczátlanabb hazudozásokra, mikor a magyar közönség nagyobb részét — ezek a ravasz újság májmak — olyba tekintik, mint a birkanyáját. Csak kómpolni, csak kiabálni kell neki és a nyáj neki rohan még tenekellen, mozaras ároknak is.

Hova sülyedtünk?

Szabad Hajdu.

A város nagy kölcsöne.

Debreczen városa — mint tudjuk — 8 millió korona kölcsönt akar felvenni. A tanács kiküldöttéi puhatolództak is, hol lehetne előnyösebb kölcsönt kapni és több fővárosi in ézetet is felszólították, hogy hajlandók-e a 8 milliót kölcsönözni. A pénzügyintézetek be is küldték ajánlataikat a tanácsnak, mely a legközelebb tartandó közgyűlés elé terjeszti a kölcsön ügyét is ajánlani is fog egy pénzintézetet. A tanács legutóbbi ülésén szó volt erről a kölcsönről, de még nem határoztak. Ugy tudjuk, hogy a tanácsban arról is volt szó, hogy egyik debreczeni bankbizományos cég hajlandó 53 évi törlesztésre 5% kamattal mellett 15 millió korona kölcsönt kieszközölni. Más vélemény is szerint Budapest példáját követve a város tudnillik saját polgáraitól szerezhethetné be a kölcsönt, záloglevelek kibocsátása által.

A főrabbi ezüstlakadalmá.

Krausz Vilmos városunk köztisztelőiben álló főrabbija tegnap este ülte meg házasságának és lelkészkedésének negyedszázados, debreczeni lelkészkedésének tizszázados jubileumát. Az üdvözlőlevelek százaival kivül kedves ajándékokban is volt része ez alkalommal a főrabbinak. Este pedig, a mikor a lakás minden szobája megtelt ünnepleni jövőkkel, a jó újból hatása alatt megkezdődött a felköszöntők sorozata, melyet a pap tizenegy gyermeke közül tizenegynek a dikeziója vezetett be. A tea mellett ülő hölgyközönséget pedig hegedűszo kíséretében énekszámok gyönyörködtették. A kar gyönyörű darabot tanult be erre az alkalomra, s azt, valamint egy kacagató bohózatot, kedvesen és precizen adott elő. A sok próza mellett a muzsa is megkövetelte a jogát s sikerült versek hallatszottak a jubiliáns tiszteletére. Az ünnepség a legkedélyesebb hangulatban kivilágos kivirradtig tartott.

Dégenfeld főispán lemondása.

Budapesti értesülésünk szerint Debreczen város és Hajdumegye főispánjának, Dégenfeld József gróf főispánnak a búcsuzása küszöbön áll,

ha csak a jelek nem csálnak. Dégenfeld József főispán benyújtotta lemondó levelét a belügyminiszternek. A régi, lejárt rendszer ezen erősen vértezett főemberét ezen érzékeny és fájdalmas lépésre — állítólag — az az élős hangu belügyminiszteri leirat könyyszerítette volna, melyet a belügyminiszter a Ferenczy-féle fegyelmi ügyből kifolyólag intézett a vármegyei közigazgatási bizottsághoz. E leirat hangjából azt a következtetést vonta le a főispán, hogy közte és a belügyminiszter között kiegyenlíthetetlen ellentét van. Tehát, virrad, mégis csak oszlik a sötétség.

Elhunyt vármegyei tisztviselő.

A vármegye tisztikarának egyik közbecsülésben álló szeretett tagja hunyt el az éjjel. P a p Lajos árvaszéki úrnök Budapesten, a Schvarzer-féle gyógyintézetben, hol mintegy két hó óta gyógykezeltette magát, az éjjel 2 óraker elhunyt. Az elhunyt fiatal neje gyászolja. Mintegy másfél év előtt nősült meg, Katz Jakab nagykereskedő leányát vette nőül. Neje férje holttestét Debreczenbe szállíttatja. Hátalja mely részvétet kelt a városban.

A Lichtschein család gyászja.

A kiterjedt Lichtschein családot súlyos veszteség érte. Lichtschein Samuel öldbirtokos neje sz. Kohn Karolina 58 éves korában elhunyt. A szegények, a nyomorgók egyik jóltevőjüket veszítették el az elhunyt urinében. A gyászestéről a család gyászjelentést adott ki. Az elhunytat ma délután temették el nagy részvét mellett Beke poraira.

Ha nagy gondtól akar megszabadulni.

hogy mit vegyen karácsonyi és újévi ajándéknak férfiak részére, tekintse meg a **Bika szálloda** épületében lévő **fafték áru kereskedés** **dohányzó eszköz különlegességeit** hol **csodálatra méltó olcsó árban és rendkívül nagy választékban** minden elgondolható dohányzó eszközök kaphatók.

Régi magyar diák-élet.

(A tüzoltók)

Ős Debreczen girbe-görbe utcáira, nádfödeles házikóira ráborult az est szürke fátyla. A nagy pusztaság pásztorúzei fölgyladtak, körülök heverésznek a természet fia s tilinkó kísérte andalító dalukat, messze széthordja az alkonyati szellő. Benn a városban esend van. Komoran emelkedik középen a vörös torony, meg a kollegium, mint két hegytömeg kis, halmocskák közül. A vén kollégiumban zajos ám az élet. Az ör egyhangú kopogását elnyomja a coetusukból előtörő kacagás, hegedűszo, nótázás. Csak egynehány coetus csöndes. Ott a „baglyok“, meg a „dárdások“ laknak. Baglyok az első és másodéves filozófusok, a mai VII, VIII gimnázisták, a dárdások a kis gimnázisták, kik lakás meg élelmezés fejében söpri, tisztogatják a maguk, meg a tógatus urak rezidenciáját. Fegyverükről, a czirok-seprőről kapták ama diszes nevezet.

A coetus hosszú asztala mellett üldögélnék, melyen haloványfényű méces ég. Egyik könyvébe mélyed, másik ír s néha néha fölé tisztelettel tekint asztalfőn ülő fejére humanissime Balogra, a tógatus diák-

ra. Komoly méltósággal pöfékel ökelme hosszuszárú pipájából, néha-néha lenező pillantással méri végig alantásait, mint a ki tudja, hogy ő valami. Bizony nagy valami is ám humanissime Balog. Nagy-botos a tüzoltó diákok között. Ezer egynehány gyerekek közt nem akadt, a ki oly sokszor meg tudta volna forgatni feje fölött kinyújtott karral azt a huszfontos menkü nagy buzogányt s aki testének rándulása nélkül ugy meg tudta volna állítani hirtelen, mint ő. Mi is az a nagy bot? Hosszuszárú töleseralaku fadorong, mely hatalmasan el van látva vasabroncsokkal, hogy a belsejében levő nagymennyiségű ólom széjjel ne repessze. Van egy kis sulya. Némelyik bagoly még fel sem bírja emelni. Humanissime Balog rettenetes nyaka, vállai ám nyíltan hirdetik, hogy játek neki olyasmivel dorbálozni.

— Domine Kovács! — dördül meg hirtelen a hangja.

A kis dardás fölriad a tanulásból s felve rebegi:

— Rog humillime!

Tudja-e, már a lecskéjét, domine Kovács?

— Még nem tudom!

Hát miért nem tudja? Rohanjon, csak komine az ágyamhoz s illendő tisztelettel portálja ide kalpagomat!

A dardás büntetéstől remegve nyilként fut a magas, kürtő alakú fővegért s húzódva nyújtja oda patronusának, mit humanissime fejére illesztvén s pipáját meg egyszer rhythmikus lassúsággal megtömvén, elhagyta a coetust. De a folyosóról meg visszakiált t

— Dardántia! aztán minden legyen, mire megijövök.

Megy a senioratusba, hol a diákok öreg apja, a senior trónol, körülte ülven a többi korifeusok: a contrascriba, az esküdt diákok, a kisbot szintén derék fermetü birtokosa ez mások.

— Vivát Hercules! — kiáltanak föl, a mint Balogot meglátják. Mellém Pista! Ide testvér! Lefogják erővel.

Humanissime golyvaként leszorja magáról a belecsimpajkozokat, elfoglalja helyét öklével egyet üt az asztalra s szól:

— Bort!

Eljen az öreg, eljen — riad meg az öröm hangja, mit azonban félbeszakaszt a senior ünnepélyes szónoklata:

— Mi ez, domini spectabilis? Quid significat? At akarják hágni az „Institutiones scholasticae“ paragrafusait, melyek erősen tiltják a világi élvezeteket? Mivel a vox, annyi mint factum, humanissimeék bünt követtek el. A büntetés iné kész, minek nyilvánítását azonban levett kalappal, följallva, bünbánóan, lesütött szemmel hallgassák a felek.

Rosszul palástolt jökedvvel fölállanak.

— A főbünös által említett corpus delicti-t kötelesek beszállítani az ablakon keresztül s abból nekem kijuttatni az illendő részt, először mint legöregebbnek, másodsor mint följebbvalónak, harmadszor mint az iskolai rend közvetlen felügyelőjének. Contrascriba jegyezze mindezt föl a csittvári krónikába . . .

Harsány kacagás lett a felelet ez ítéltre, már épen a büntetés foganatosításához akartak fogni, mikor fölhangzik az ör szava:

— Incendium! Incendium!

Csakugyan félreverik a harangot.

A mulató társaság egyszerre más képet ölt. A pipák eitűnnek, a tógát ledobja mindenki magáról. Humanissime Balog kifut a folyosóra s elkialtja messze dörgő hangon:

— Incendium! . . . Ad arma! ad arma! . . .

— Ad arma! — visszhangzék mindenfelől. A nagy udvar megelevenül. Kigyulnak a hosszonyelvű lámpások s még a dárdások is kiabálják a harci jelszót. Altalános az izgalom.

De megharsan humanissime Balog hangja:

— Kocsit elő! Rendekbe! Kisbotos mellém! Csákányosok, vedresek utánam!

Sorba föllállnak az iskola legerősebb legbátrabb gyerekei. Kétfelől a lámpástartók világítanak.

A nagy kapu esikorgogva szétárul s a menet elindul. Kettő is jelzi a tűz irányát: a sikoltozás, meg a fény. Hamar tájékozódnak hát. De nem kanyarognak utazárol-utczára, hanem egyenes irányban haladnak előre. A kópuk, fakeritesek recsegve omlanak össze s nagy és kisbotos rettenetes ülései alatt, s a tört uton rohannak utánpuk a többiek.

Elérkezvén a tűz színhelyére, halált-megvető bátorsággal rohannak az égő épültre es ltognak a botok, csákányok s rövid idő múlva rommá lesz a ház, melyre most a vedresek hordják fáradhatlan buzgalommal a vizet. Egy órai munka s az égő házból csak fekete üszög marad.

Azutan lihegve, kormosan, de jókedvel ismét sorba állanak, félrevágják kalapjukat s büszkén kitérve minden halálkodás elől, mennek hazafelé. — Menetközben gyönyörű kórusban megzendül ajkukon a büszke nóta:

„Megmutatjuk mi az egész világnak:
Nincs párja a debreczeni diáknak!”

Utfelen álló parasztemberek kalaplevéve köszöntik őket s a mint elvonulnak, odasug egyik a másiknak:

— Látja komám, mondtam én, hogy mikor az diákok azt kiabálják: „nincsen dió meg vadalma”, tüznek kell lenni valahun!
— Imé!

Elmult az is 1880-ig állott fön a diák-tüzlőtök intézménye Debreczenben; a haladó kor megsemmisíté ezt, a lelket, testet szívet edző testgyakorlást is, mely egyuttal hasznót hajtott a városnak 1880 ban, mikor kimondta a tanács a szazados egyesület föl-ösztését, kivonultak az utolsó bajnokok bucsu-tort ülni a Nagyerdő fái alá, s szomorú jó-kedvükben összetörtek minden eszköz, csak a nagy bot, a kisbot, meg egy pár csákány maradt meg. Ott állanak a nagy könyvtar-ban, bámulat tárgyaként az utódoznak.

Még elvetve ma is akad diák Debreczenben, ki megforgatja kétszer-háromszor feje fölött azt a kapurontó buzogányt, de az a hajdani testi erő mint mindenütt, ott is hanyatlóban van. A mai tanítási rendszer, de meg a küzdelmes élet is, nem igen kedveznek kifejlődésének. Ha ósapáink föltamad-nának, azt binnék némelyikükről, hogy al-törpék országából szalasztották ide.

De ne keseregjünk, reméljük jobb jövőt!
Gulyás József.

Zene művészet.

Müttermüller pár debreczeni hangversenye.

Müttermüller József gordonka művész, az aradi zene conservatorium igazgató tanára és neje M. Lengyel Erzszi zongora művész, Európai körutjokból visszatérve a közel napokban tartotta meg Arad, Temesvár és Orsován gordonka hangversenyét, mely valósággal elragadta és csodálatba ejtette a közönséget. Az Arad és Temesvári sajtók nagy elismeréssel nyilatkoznak a művészpár művészetéről. A művészpár nálunk december 1-en Vasárnap a városi zenede nagy termében tartja gordonka hangversenyét.

A jegyek Telegdy K. Lajos utóda könyv kereskedésében, Donogán és Somossy urak divatáru üzletében Kistemplom bazar vált-hatók.

IRODALOM.

Lud és kacsatenyésztés.

Irtá: Hreblay Emil állattenyésztési m. kir. felügyelő. (Budapest, VII. Csömöri-ut 15., II. 8.) A mű ára 2 korona.

Baromfiköztényésztésünk Darányi miniszter lelkes és gondos kormányzása alatt rohamosan fejlődött s ezen fejlődés mérvét nemcsak a gazdaközönség, de a kereskedelmi tényezők is érzik. Kivitelünk évről évre nagyobbodik, ennél fogva az országba fokozatosan több pénz jön be, mely összegnek legnagyobb része a legszegényebb néposztály-ban oszlik szét.

Áldásos tehát nemzetgazdasági szempontból is a baromfitenyésztésnek előmozdítása, mert ezzel lépést tart a nép terhein való könnyítés munkája.

Hreblay Emil minisztériumi felügyelő, kinek a baromfitenyésztési ügy országos el-látása van kezeire bízva, négy évi kizárólag e téren való munkálkodása alatt nem csak gyakorlatilag buzgólkodott s ért elismerésre méltó eredményeket, de igen nagy szak-irodalmi tevékenységet is fejtett ki, mert rövid 2 év alatt 6 önálló baromfitenyésztési könyvet adott a gazdáknak kezébe, melyek-ből hasznos ismereteket szerezhetnek s biz-tos utmutatást találnak a baromfitenyésztés okserű és jövedelmező üzésére.

A jelen munka különösen figyelmet érdemel, mert a lud-és kacsatenyésztés ha-zánkban kitűnő eredménytel szokott jarni, csak tudni kell azt hol, milyen fajta vízi-szárnys tenyésztendő s mikép értékesítendő az legjobban. Lud-és kacsatenyésztésünk ma is, a kezdetleges viszonyok közt oly fi-gyelemre méltó, hogy ezen termékekből az 1900 ik évben az áruforgalmi statisztika szer-int kivittünk:

fosztott ágytollat	1,899	métermázsát,
fosztatlan „	26,906	„
ludzsirt	415	„
ludmáját	1,999	„

amely mennyiségek koronaértékre átszámítva kitesznek:

1,899 mm. fosztott ágytoll	1,139,400 k.
26,906 „ fosztatlan „	10,862,400 „
415 „ ludzsir	83,000 „
1,999 „ ludmáj	999,500 „
Összesen	13,084,300 k.

Mig az 1899 ik év végén kimutatott ada-tok szerint ezen termékek értéke csupán 11.168 380 koronát tett ki, ennél fogva a múlt évben csupán ezen lud-és kacsafélé élelmi-czikkekből és tolfélékből kivitelünk 1.915,920 koronával emelkedett.

Nagy összeg ez! De ha vesszük, hogy ezen nagy összeg legnagyobb része kisgaz-dák kezébe jutott, akkor mindezt még na-gyobbnak látjuk, mert jól tudja azt mindenki, hogy a szegény ember előtt bármely csekély pénzösszegnek nagyobb az értéke, mint a gazdag kezében.

Hreblay munkáját, mely tárgyát kitűnően meríti ki, mindenkinek molegen ajánljuk. Kapható a szerzőnél az összeg előleges be-küldése ellenében.

A magyar gazdaközönségnek.

A gyakorlati használhatóság, a min-dennapi, jobban monva állandó szükséglet követelményeinek megfelelően van szer-kesztve az a zsebnaptár, mely „Lévai féle Magyar Gazdak Zsebnaptára” címen az 1902-ik esztendőre most jelent meg. A gaz-daközönségnek, a gazda tisztnek első följeg-yzesi és számadási könyve ez, melyet álla-ndóan magával hordhat és a hol a gazdaság-ban előforduló minden ügyletet a megfelelő rovatban azonnal följegyezhet. A „Lévai-féle Magyar Gazdak Zsebnaptára” a gyakorlatban annyira bevált, hogy ma már nélkülözhet-le-n eszköze minden gazdának és gazda-tisztnek. — A szorosán vett naptári részen kívül tartalmazza a következő rovatokat: A nap kelte és nyugta, Bélyegilleték táblázat, Befizetéses kamattábla és kamatos kamat-számítást, Pénztári naplót, Pénztári naplót, Ellési naptárt, Napszamosok jegyzékét, Ve-tési jegyzékét, Aratási eredményt, Cseplési naplót, Magtári naplót, Kamara, takarmány, loállomány, szarvasmarha állomány, juh állomány, sertésállomány, vas és szerszámfa építkezési anyagok, tejgazdasági, dögbörök s szőlő és pinzennaplót, Szegődő'tek illetmény jegyzékét. Összesen 200 oldalon 20 olyan könyvelési rovatot, a melyből minden pilla-natban hü képet nyerhet a gazdálkodó gaz-dálkodása mindenkor állapotáról. A szer-kesztősegg figyelembe vette a rovatos beosz-tásnál a gazdaközönség köréből jövő kívá-nalmakat és megcsinálta úgy, hogy czél-szerűség tekintetében semmi kívánni vnló sem hagy hátra. E mellett a Lévai-féle

Fekete, fehér és színes 65 krtól 14 frt 65 krig méterenkint — sima, sávos, kockázott, mintázott damastok stb. (circa 240 különféle minőségben és 2000 különféle színben, rajz-ban stb.)

Menyasszony-selyem	65 krtól	—	14 frt	65 krig
Selyem-damaszt	65	—	14	65
Selyem kelmék öltönyöknek 8 frt	65	—	42	75
Selyem-foulard nyomtatással	65	—	3	65
Bábi selyem	60	—	14	65
Selyem grenadin	80	—	7	65

méterenként portó és adómentesen a házhoz. Minták posta-fordultával. Schweizba kétszeres levélpostá.

F. Henneberg, selyem gyáros Zürich
(cs. és kir. udv. szállító.)

Henneberg-selyem

Magyar Gazdak Zsebnaptára a legolcsóbb az országban. Ára díszes, vászonkötésben 2 K. 10. f. — A zsebben könnyen elfér nem tarhas és nem tultömött. Megjelent és kapható Lévai Mór könyvkiadóhivatalában Ungvárt, valamint az ország minden könyvkereskedésében.

CSARNOK.

Régi teátristák és más komédiások.

Írta: Ifjabb Mór Pál.

III.

Magyarország híres volt napnyugatoz, mint a babonáknak és kóklereknek földje. A babonás hit, sejtelmek régi-régi keletiek e különös földön, melyen rengeteg őserdők, titkos hangoktól zúgó nádasok és meredek zord hegyek, vad végnélküli pusztaságok a legalkalmasabb helyeket szolgáltattak minden más földnél a babonák sötét alakjainak szerepeltetésére.

Azonban ez irás keretében most, csak a kóklerekkel foglalkozom. Midőn a török hatalom megülte Magyarország várait és könyörtelen kaszával 150 ezren deig kaszálta az ország virágos kertjeit, ekkor bégjeinek, pasáinak szórakoztatására keletről özönlött ide a bűvészeknek, tan-czosoknak, eróművészeknek, állatmutogatóknak egész légiója, akik csel-csalos mutatványokkal megvették a magyar lakosok szívét is.

De hagyjan! A török uralom elvonult, mint gazdag vetés fölől egészségtelen, sorvaszó köd, ára. Hanem az élénk fantáziájú mozilinc visszahagyta itt a különféle bűvészkedések iránti szeretetüket. És még a múlt század elején is légiót képezett azon „Swartz künzilerek”-nek száma, melyek mihaszna, naplopó munkával elődtek a magyarnép zsirján, Kóboroltak fel s alá az országban, mint vándor czigányok, ezen Európa és Napkelet mindenféle náczióiból összeverődött hazátlan, hitetlen, nemzetközi sőpredék elemek, melyek az urrend és polgári rend közönyössége mellett nem kevésbé okai voltak annak, hogy a magyar színművészet kellőképpen nem fejlődhetett, s nem toborozhatott elegendő számba híveket. Mert e vándor komédiások szemfényvesztő mesterkedéseikkel még ez időben több érdeklődést, nagyobb hatást tudtak kelteni, mint azok a kopott, rongyos ruhás teátristák, kiknek sem a modern színpad csodás gépei, diszletti, kápráztató 3ltözékei, érdekfeszítő darabjai nem voltak szolgálatukra, hanem kopottak voltak, mint a koldus. És német szerzők után összetakolt fércz vitézi játékokat játszottak, mely meg érzélos, szomorú, együgyű volt, mint a koldusének, tele frázisokkal, hogy a tulajdonképpen nemes irányát csak ritka volt, aki értette a mélyen megfisztelt publikum közül, amelynek a többsége, mint már említve is volt, inkább a hajnali fénynyel lobogó görögützes serpeyőre volt kíváncsi, mely csakugyaa egyik legfőbb kellén is volt a színpadi hatás előidőzésére.

A gyom között, mely a színészet tündérvirágát a kavicsos gyalog ut mellett fejlődésében visszanyomta, látható, nevezetes szerep jutott ezeknek a csaló kóklereknek is, kiknek jellemzésére, minémiségüknek megítélésére legjobb bizonyosság azon eredeti, tudósító czédulájuk, melyekben e század elején élt szegedi polgárok előtt hivalkodtak mutatványaiknak különlegességével és ritkaságával.

Az első, kiről itt megemlékezem, egy viasz-kab komédiás volt. Bizonyos Piovani nevezetű Asszonyosság. Tudósításában „Mesterséges ritkaságoknak” nevezte el a bábu gyűjteményét. És volt szerentséje tudtára adni az idevaló Fő Nemességnek, és Tisz telotre méltó közönségnek a maga megerkezését, és egyszersmind megnézésre érdemes Mesterséges ritkaságait ajánlani. Reményli, hogy számosan fogják ötét meglátogatni, minthogy a Tárgyak oly különb-különb-félék; és amint magának hízkelkedik, minden szép mesterség kedvellőjét, kivált egynehány Tárgyak különösen fognak érdekelni.”

Ezen viaszból készült Figurák közül nehányat a „Tudósító” eredeti szavaival felemlitek. Meglehetős tarka társaság volt ez, mert a mi Megváltónknak valóságos képe mellett, mely is lön „egyenessen a Római kapitólumban lévő kép után készített”, ugyanott látható volt Ő Felsege I-ső Ferencz Austriai császár, Ő Felsege Mária Ludovica Beatrix Ausztriai császárnő, Napoleon, az orosz császár, burkus királyné, XVI-dik Lajos, Hitvesével Antóniával együtt, és még több más királyi vérek, hercegek és vezérek figurái. Azután Hoffer András a Tirolisi Insurgensek Vezére. Valamintképen „Ama híres Rómaiak és Görögök: Scipio Aristoteles, Democritus és Diogenes.” Nemkülönbön Bonnamo Johanna, ez a jeles öreg etzetáru Asszony, a ki megmérgecsített etzetével többet elemesztett Háromezer embernél, és a testvér ötszötöl elárultatván Nyóltzvanöt Esztendőskorában akasztatott fel.”

Ezzel azonban még nincs kimerítve a Mesterséges Ritkaságoknak kincses háza, mert láthatók valának még ott olyan csodák, mint: „egy Természetes Gyermeke, a mely kevéssel azelőtt két Fővel és egy testtel jött Tyrolisban a Világba, és a melynek még él az Anyja. Továbbá egy, az Anatomia szerént viaszból kicsinált Férjü, es egy, hasonloul készített Asszonyosság; a melyek legnagyobb szorgalommal egészszen a József Akadémiája szerént készültek, és mindenütt a legnagyobb tetszéssel fogadótak.”

E komédiának a nézőhelye a Hid-utczában, a Quarta-Házna, az alsó Tractusban volt. A Bemenetel ára különféle volt. A Fő Méltóságok magok tetszéseik szerént fizettek. Máskülönbön pedig egy Személy Váltó-Czédulában fizetett 12 krajczárért, a gyermekek ugyantak Váltó czédulában fizetett 6 krajczárért tekinthették meg a feljebb felsorolt gyönyörűségei ritkaságokat. Végül Piovanni asszony szükségesnek tartja még kifejezni, miszerint: „kérettetnek alázatosan mindnyájan a Nézők, hogy az házban ne dohányozzanak, hogy a képekhez és semmi máshoz, a mi az házban vagyon ne nyuljanak.”

Nem utolsó volt a csepürágók jeles országában bizonyos Bartoni Márton nevezetű Tüzelő és Mechanikus Artista sem, mely bűvész a Felsőbbek Engedelméből két napokon keresztül volt szerentsés mulattatni a szegedi Fő Méltóság és Nemesi rendet, ugy szintén az érdemes közönséget Ő produkálta magát a megnézésre, tsudálkozásra méltó kártya játékban Vojta által. Ugyazint szembekötve ama híres Vinetti 50 darabokat gyorsan. Ő továbbá olyan mesterséges asztali órát tüntetett a szem elibe, mely elemesen készült verő eszköz által, minden kártyákat és kolczákat kijátszik; sőt az ember életét is megmutatja. Felemliti, hogy ezen machina mindenütt nagy kedvet talált, Befejezésül a Chinai Tüzeiő eszközt mutatta be 2 szakaszokban. Több mint 20 féle tűz dekoratiokat adott ebben elő és e Machinák előadása alatt „az érdemes Ne-

szöket” Bartoni ur különb-különb-féle Operákól vett multságos Áriakkal gyönyörködtette. Mindezen nem mindennapi élvezetekért a Fő Méltóságok tetszéseik szerént fizettek, egyébaránt pedig egy Személy első helyért 24 krajczárt, második helyért 18 krajczárt, harmadik helyért 10 krajczárt. A néző hely a Fehérlő Vendégfogadónál a komédia Theatrumba volt.

Végül bemutatásra következik egy természetesi csoda. Ennek még a mai czimhajtászó, császári és királyi udvarszállító. Takova-rendes világban is aligha akadna párja. Mert e csodálatos lérfü komédia tudósító czédulájai büszkén hirdette: „Felseges Római, és Ausztriai Császas és Magyar-Ország királyának kegyelmes engedelmibül privilegiált Pohl Antal Természet Tsodája, Csehországi születés, öt lábnyomnyi s öt hüvelyknyi magasságu, kezek nélkütszületett, lábaival tekintetre, és tsodálkozásra méltó következendő mesterséges tselekedeteket fog mutatni; 1. Ülve jobb lábával fejérül a kalapját lefogja emelni, és maga meghajtását tenni. 2. Mind a két lábával a Töbe tzeznát fog bé és kivonni. 3. Német nyelven írlevelet, melyet kiki elolvashat. 4. Késsel és Villával maga tud enni . . . Pisztolyt tölt s elsüt, rokkán vékony fonalat nyujt, jobb lábával dorombot ver, Leveleket rendes módszerént összecsinálja, vészen egy szivatt Dohányport stb. Végül a Nézőknek egészségeikért felhajtja a tölt poharat.”

Ezen császári kegyelembül privilegiált Természetesi Csoda, rendkívül levő Férjü személy mindez elsoroltakat, mintegy másféle óráknak eltelése mellett végezte s a kérdésben forgó Férjü a kitett órákn kívül az Uraságoknak hajlandó volt a háznál is parancsolat szerént még más almlködásra méltó sokféle Mesterségeinek bemutatásával is az egybegyült Társaságot mulattatni. Ő annyival inkább merete magát ilyen bátor szavakkal ajánlani, minokutánaa hogy ennek a többször nevezett Férjünak szerentséje vala több Hercegek, és Főrenden levő Személyek előtt magát mutathatni, azért reménylette, hogy itt is léssen szerentséje Tsodálkozást indítani.

Ezek és ilyenféle lézengő komédiások veltak azok, akik, a versengésben, az anyagi hasznot, a gyarapodást is tekintve, a szegény, lenézett magyar teátristáknak keserves létét megnehezítették, keserü napjait még jobban megkeserítették, és szemfényvesztő sarlatán tudományokkal képesek veltak megakasztani helyel-hellyel a színművészet kenetlen tengelyü kordéját. A Piovani, Bartoniak, privilegiált természetesi csodák ez időben egy kalap alatt említettek a színművészet rajongó papjaival, papnőivel és mindennapi volt, hogy a hatást, a hasznot a komédiás arattal a villogós szemü teátrista elől, akinek különben köznyelven szinte csak komédiás volt a neve a babonák és kóklerek ezen csodálatos hazájában,

Nyilttér.*

Nyilatkozat.

Ezennel kijelentem, hogy a Jekel Endre urral szemben november hó 18-án elkövetett indokolatlan, sőt minősithetetlen sértést végtelenül sajnálom, azért Jekel Endre urtól ezennel bocsánatot kérek.

Debreczen, 1901. november hó 22.

Elöttünk:

Ács Sándor
Kulcsár Gyula.

Uray Vilmos.

* E rovatban közlöttekért nem vállal felelőséget a Szerk.

8.
M. á. vasutak menetrendje
1901. máj. hó 1. től.

Debreczenből indul:

Budapest felé (gyorsvonat)	d. u.	4 16	
Budapest felé (gyorsvonat)	reg.	9 01	
Budapest—Nagyvárad felé	d. u.	12 36	
Budapest—Nagyvárad felé	este	10 27	
P.-Ladány—Nagyv. minden kedden	déli	12 —	
Csak P.-Ladányig vegyes vonat	este	8 10	
Szatmár—M.-Sziget felé	d. u.	8 56	
Szatmár—M.-Sziget felé	este	7 58	
Szatmár—M.-Sziget felé	éjjel	2 56	
Szatmár—M.-Sziget felé (gyorsv.)	d. u.	12 17	
Szatmár—M.-Sziget felé (gyorsv.)	este	6 46	
Csak Szatmárig	reg.	5 10	
Miskolcz—Kassa felé	reg.	8 22	
Miskolcz—Kassa felé	este	6 58	
Szerencs—S.-A.-Ujhely—Kassa felé	d. u.	4 01	
	m. áll. v.-től	reg.	5 28
	vásártérrel	reg.	5 51
H.-Böszörmény—	m. áll. v.-től	d. u.	4 06
B.-Sz.-Mihály felé	vásártérrel	d. u.	4 15
	m. áll. v.-től	d. e.	11 20
	vásártérrel	d. e.	11 29
Füzes-Abony felé m. á. v.-től	reg.	4 42	
Füzes-Abony felé vásártérrel	reg.	5 —	
Ohat-Kócs—Polgár felé m. á. v.-től	d. u.	4 21	
Ohat-Kócs—Polgár felé vásártérrel	d. u.	4 31	
Derecske—Nagy-Léta felé	reg.	9 35	
Derecske—Nagy-Léta felé	d. u.	4 31	

Budapestre érkezik:

A reggel 9 ó. 01 p.-kor induló gy.-v.	d. u.	1 40
A déli 12 ó. 36 p.-kor induló sz.-v.	este	8 50
Az este 10 ó. 27 p.-kor induló sz.-v.	reg.	5 15
A d. u. 4 ó. 16 p.-kor induló gy.-v.	este	9 40

Budapestről—Debreczenbe indul:

A d. e. 11 ó. 44 p.-kor érkező gy.-v.	reg.	6 50
A d. u. 3 ó. 36 p.-kor érkező sz.-v.	reg.	8 30
Az este 6 ó. 50 p.-kor érkező gy.-v.	d. u.	2 00
Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező sz.-v.	este	7 05
Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező sz.-v.	(P.-Ladányig gy.-v. átszállással), este	9 15

Debreczenbe érkezik:

Budapest felől gy.-v.	d. e.	11 44	
Budapest—Nagyvárad felől	d. u.	3 36	
Budapest—Nagyvárad felől gy.-v.	este	6 36	
Budapest—Nagyvárad felől	éjjel	0 33	
Budapest felől	reg.	12 41	
Kolozsvár—Nagyvárad felől	reg.	5 03	
M.-Sziget—Szatmár felől	reg.	7 32	
" " " " " " " "	d. u.	12 16	
" " " " " " " "	gy.-v.	d. u.	3 55

DEBRECZEN

Nyitlter.

Mengasszongyi és lakodalmi

selyemszövetek, elérhetetlen választékban, éppugy a legújabb fehér, fekete és színes selyemszövetek mindenféle minőségben. Csakis elsőrendű gyártmányok a legolcsóbb nagybani áron, úgy méterszámra, mint egyes ruhákhoz szükséges mennyiségben, vám és bérmentesen házhoz szállítva. Elismerő levelek ezerszámmal. Schweitzba kétszeres levélqélyeg. (3)

Union selyemszövőgyár

Adolf Grieder & Cie Zürich (Schweiz.)

kir. udv. szállítók.

Ügyvédi iroda megnyitás.

Dr. Árvay Béla

Ügyvédi irodáját

Piacz-utca 45. sz. alatt megnyitotta.

EISLER M. E.

divatkülönlegességek áruhaza.

Kizárólagos raktár:

Szénássy Gyula, Szénássy

Hoffmann és Társa

budapesti nagykereskedők

nőruha szövet és selyem különlegességeiből.

Debreczen, városi bérház. Simonffy-utca sarok.

Elsőrangú nőruha varró terem.

A State Medical Institute (Amerika) debreczeni megbízottja kéri, hogy lakcímet e lap kiadóhivatalával közölni sziveskedjék.

Gyönyörűen éneklő kanári madarak változatos hangjutamokkal oleson kaphatók Péterfia-u. 26.

Mükincs kedvelők

3 db (nagy zenekar s énekkari) Partitúra eladó Széchenyi-utca 81. sz. (a kereszt-épület.)

Egy jól jövedelmező

üzlet a piacon levő helyiséggel eladó. Az üzlethez 1000—1500 frt tőke szükséges. Cím a kiadóhivatalban.

Kitünő

Magyarádi és Sümegi Hegyi ó-asztali bor

1 liter 40 kr.

Homoki rizling bor

1 liter 36 kr.

Kontsek Gézánál

Kossuth-utca.

Minden lótulajdonos vegye a mi mindig élők

Patent-H-Stollen

lópátkóinkat, az itt látható védjeggyel. (Korona lépés kizárva.)

Utánzatok vissza utasítandók, mert a H. Stollen-féle patkók előnye a különleges aczélműnőségben rejlik és ezt csakis mi használjuk. Kívánatra küldünk új képes árjegyzéket.

LEONHARDT és TÁRSA Berlin-Schöneberg. Egyedüli elárúító Ausztriában és Magyarországon Kaszab és Breuer csavargár Budapest, VI. Váci-körút 38.

HRABÉCZY ANTAL

ruhafestő és tisztító intézete

Debreczen, Széchenyi-utca 42-ik sz.

Mindenféle ruhák, függönyök, szőnyegek stb. kifogástalanul

festetnek és tisztítatnak.

Bejárat az utcáról.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.